

Grip of je financiën als zelfstandig psycholoog

© 2024 *PsychoPrakt*

Hey!

Psychologen zijn over het algemeen niet zo dol op cijfertjes. Misschien zitten de trauma's van de lessen en examens statistiek daar voor iets tussen? 🤔 Maar helaas is het financiële luik een onoverkomelijk onderdeel van je werk als zelfstandig psycholoog. Dus kan je jezelf er maar beter "tegoei" in verdiepen, nietwaar? 😊

Het werken als zelfstandige is op financieel vlak heel anders dan in loondienst. Er wordt vaak gezegd dat je geen financiële zekerheid hebt als zelfstandige, en daar zit zeker iets in. Je krijgt immers niet elke maand een vast loon op je bankrekening gestort; je moet er iedere maand opnieuw zelf voor zorgen dat er geld binnenkomt. Maar **met een goed financieel plan en een regelmatige opvolging van je cijfers**, kan je ook als zelfstandige op je twee oren slapen.

Ook qua sociale rechten ben je als zelfstandige over het algemeen iets minder goed beschermd. Al is daar de laatste jaren gelukkig al veel verbetering in gekomen.

Als zelfstandige heb je uiteraard ook een boekhouding te doen. Als eenmanszaak is dat een enkelvoudige boekhouding, en die valt gelukkig wel mee qua complexiteit. Je kan ervoor kiezen om je boekhouding uit te besteden aan een accountant, maar met behulp van de online tools die er tegenwoordig zijn, kan je ook heel efficiënt je eigen boekhouding voeren.

Hoe dan ook, mijn ervaring leert me dat het belangrijk is om zelf een duidelijk zicht te hebben op jouw financiële situatie. **Want grip op je financiën, zorgt voor rust in je hoofd.**

En daarom is een goede basiskennis over het financiële luik wat mij betreft een must voor alle zelfstandigen. Klinkt saai? Give it a try! Eens je ermee weg bent, is het best nog wel leuk. 😊

In dit e-book dompel ik je alvast onder in enkele onderdelen van het financiële luik voor zelfstandig psychologen. In mijn [online cursus FLAZP](#), ga ik nog veel dieper op dit onderwerp in en leer ik je hoe je zelf je boekhouding kan voeren.

Liefs,

Kim

Bekijk
cursus
FLAZP

4

Inkomsten en onkosten

Het geld dat je als zelfstandige verdient, dat zijn je inkomsten, dat spreekt voor zich. Maar als zelfstandige maak je ook kosten; je koopt immers goederen en diensten aan die je voor je beroep gebruikt. Die mag je als onkost in aftrek brengen. Dat betekent dat je die kosten van je inkomsten aftrekt. Het bedrag dat je dan overhoudt, is je winst.

Die onkostenaftrek is best een complexe zaak. Er zijn immers een aantal beperkingen en regels aan verbonden. Zo mag je aankopen voor gemengd gebruik (die je dus zowel zakelijk als privé gebruikt) slechts gedeeltelijk in aftrek brengen. Je dient dan een percentage beroepsgebruik te bepalen.

Daarnaast zijn duurdere aankopen (vanaf €250) meestal investeringen die je over een aantal jaren afschrijft. Hiervoor zijn enkele regels:

- elektronica: 3 jaar (ieder jaar 33,33%)
- auto: 5 jaar (ieder jaar 20%)
- meubels: 10 jaar (ieder jaar 10%)
- huis: 33 jaar (ieder jaar 3,03%)

Voor tweedehandsaankopen of goedkopere zaken, wordt eerder naar de geschatte levensduur gekeken.

En dan zijn er nog bepaalde kosten die een beperkte fiscale aftrekbaarheid hebben:

- restaurantkosten: beperkt tot 69%
- relatiegeschenken: beperkt tot 50% (kosten > €125 zijn niet aftrekbaar)
- onthaal- en receptiekosten: beperkt tot 50%
- opleidingen, ...

Zelf maak ik sinds 2022 enthousiast gebruik van de **boekhoudsoftware van Accountable**. Daarin kan je al jouw inkomsten en uitgaven gemakkelijk bijhouden. Het percentage fiscale aftrekbaarheid wordt **automatisch berekend** als je de categorie van jouw kost aanduidt, dus daar hoef je je niets meer van aan te trekken! Je kan ook heel eenvoudig jouw percentage beroepsgebruik invoeren.

Mijn boekhouding is nog nooit zo efficiënt en eenvoudig geweest! Ik vind het oprecht een **heel gebruiksvriendelijk** programma en het team staat ook steeds met raad en daad voor je klaar via de chat. Ik raad Accountable dus heel erg aan voor iedereen die zelf zijn boekhouding wil voeren.

Via [mijn verwijstlink](#)* kan je Accountable **één maand gratis** uittesten.

*Als je gebruik maakt van mijn verwijstlink, ontvang ik zelf een vergoeding wanneer jij een account aanmaakt bij Accountable. Mijn enthousiasme over Accountable blijft echter even oprecht.

**Gebruik
één maand
gratis**

Sociale bijdragen

2

Van jouw winst, moet je uiteraard een groot deel afstaan aan sociale bijdragen en belastingen. Je sociale bijdragen bedragen ongeveer 20% van je winst (eigenlijk van je netto belastbaar inkomen, maar dat is te complex om in deze e-gids uit te leggen).

Dankzij het betalen van je sociale bijdragen, bouw je sociale rechten op, zoals een uitkering in geval van arbeidsongeschiktheid, wanneer je met pensioen gaat of een kind krijgt.

Als zelfstandige in bijberoep moet je ook sociale bijdragen betalen, maar helaas bouw je daarmee geen sociale rechten op; 'solidariteitsbijdragen' noemen ze dat. Tenzij je winst hoger dan een bepaald grensbedrag is (ongeveer €14.660) en je sociale bijdragen gelijkgesteld worden aan die van een hoofdberoeper.

Je betaalt elk kwartaal voorlopige sociale bijdragen. Die worden steeds berekend op je winst van enkele jaren voordien. Als starter wordt de eerste jaren automatisch de minimumbijdrage aangerekend.

LET OP Je kan best meteen je minimumbijdrage laten aanpassen op basis van een schatting van je netto belastbaar inkomen. In mijn [online cursus FLAZP](#) leg ik uit hoe je dat kan doen. Doe je dat niet, dan is de kans heel groot dat je enkele jaren later een gepeperde rekening zal krijgen van je sociaal verzekeringsfonds.

Best moeilijke dingen op een heel begrijpelijke manier uitleggen is volgens mij ook jouw goud. Je bent duidelijk, met een warme uitstraling en je neemt voldoende tijd om concrete voorbeelden te geven. De excel-sheets rond inkomsten, kosten en de loonsimulatie zijn ook een grote meerwaarde.

Samengevat: een echte aanrader voor iedereen die start als zelfstandige en zijn boekhouding zelf wil doen."

- Stephanie Knoops

A circular inset photograph of a woman with long blonde hair and glasses, smiling warmly. She is wearing a gold necklace. The background of the photo shows some trees.

**Bekijk
cursus
FLAZP**

Belastingen

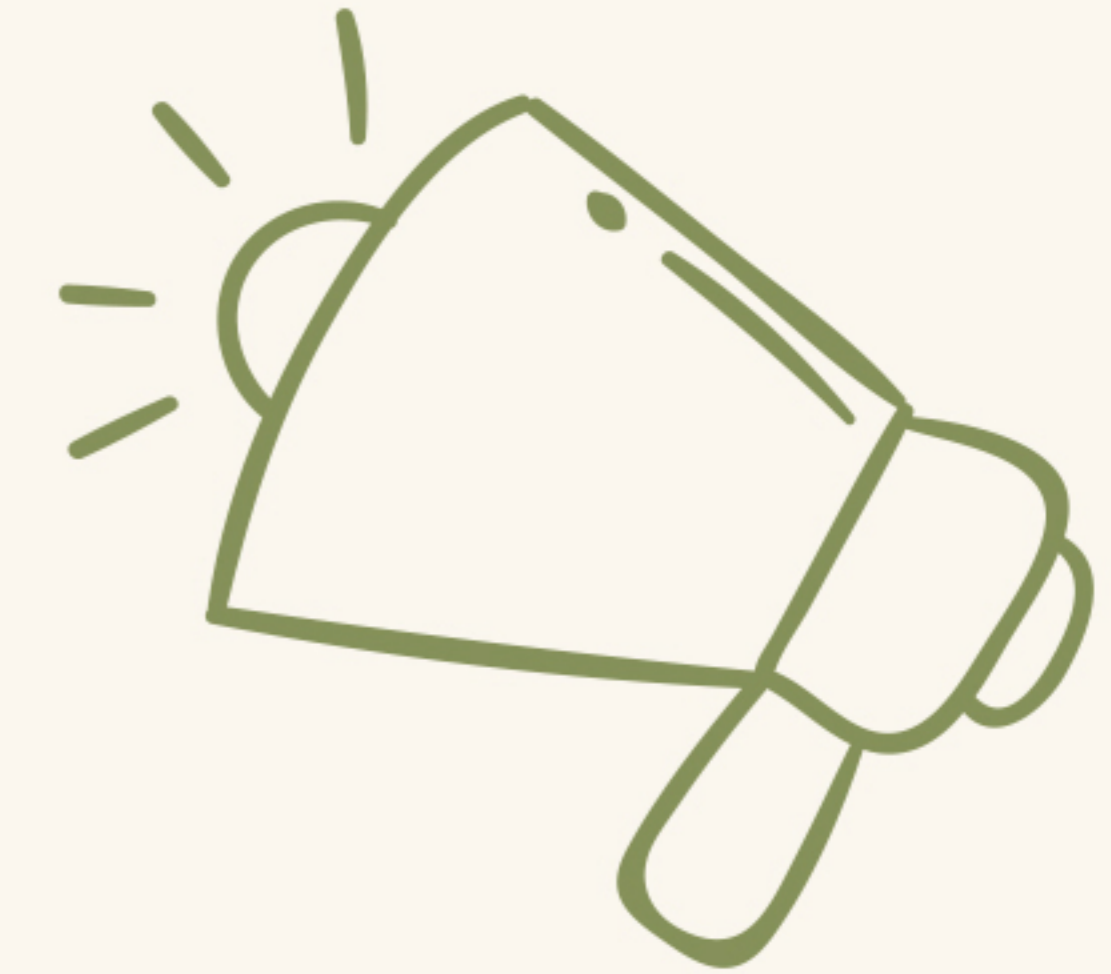
Als eenmanszaak word je progressief belast via de personenbelasting. Dat wil zeggen dat je zwaarder belast wordt naarmate je meer geld verdient.

Hoeveel jouw belastingen bedragen, is dus afhankelijk van je totale inkomen. Ook je burgerlijke staat en aantal kinderen ten laste spelen hierin een rol, omdat die invloed hebben op je belastingvrije som.

Met een gemiddeld inkomen kan je ervan uitgaan dat je ongeveer 30% van je winst aan belastingen zal moeten betalen. Als je daar de sociale bijdragen van 20% bijtelt, houd je dus **ongeveer 50% van je winst over**. Maar dat is dus slechts een ruwe schatting.

3

LET OP!

Hoe hoger je winst, hoe zwaarder je wordt belast. Het is dus financieel voordelig als je **slim omspringt met het maken van kosten**. Omdat je die onkosten (gedeeltelijk) van je inkomsten kan aftrekken, daalt je winst en zal je dus minder belastingen en sociale bijdragen moet betalen. Maar pas op: zotte kosten maken is nooit een goed idee, want je moet het geld natuurlijk nog steeds betalen.

BTW

De BTW-regeling is een zeer complex iets. Als psycholoog zijn we voor onze activiteiten met **therapeutische doelstellingen** (in de ruime zin van het woord) **vrijgesteld van btw**. Dat wil zeggen dat je geen (21%) BTW moet aanrekenen aan je cliënten. Het nadeel is dat je dan zelf ook geen BTW kan recupereren van de onkosten die je maakt voor je zaak. Je hebt dan ook geen BTW-nummer nodig.

Maar: andere activiteiten, die geen therapeutische doelstellingen hebben, zijn niet vrijgesteld van BTW. Als je van plan bent ook zulke activiteiten te doen als zelfstandige, moet je je afvragen of je met die niet-vrijgestelde activiteiten **meer of minder dan €25.000/jaar** zal verdienen. Blijf je onder die grens, dan kan je een vrijstellingsregeling voor kleine ondernemingen aanvragen. Je hebt dan wel een actief btw-nummer, maar blijft vrijgesteld van btw.

Verdien je meer dan €25.000/jaar met niet-therapeutische activiteiten? Dan word je gemengd btw-plichtig. Dat maakt alles wat complexer. In mijn **online cursus rond het financiële luik** leg ik dit allemaal uitgebreid uit.

Hoeveel houd ik over?

Begin je je al licht wanhopig te voelen? Dat kan ik goed begrijpen. We moeten immers heel wat van onze 'zuurverdiende' centjes afgeven. Hoeveel houd je dan eigenlijk nog over?

Daar bestaat helaas geen eenduidig antwoord op. Ik gebruik vaak de ruwe schatting dat ik ongeveer 50% van mijn winst (eigenlijk van mijn NBI, maar dat rekent moeilijker) zal overhouden. Hoe ik aan die 50% kom? Ik reken dat 20% naar sociale bijdragen gaat en 30% naar belastingen. Als je totale netto belastbaar inkomen hoog is, zal het gemiddeld belastingspercentage hoger dan 30% zijn en zal je dus minder overhouden. Als je totale netto belastbaar inkomen laag is, zal het gemiddeld belastingpercentage lager dan 30% zijn en zal je dus meer overhouden. Maar laat ons zeggen dat die 50% wel een goede indicatie is wanneer je een relatief gemiddeld netto belastbaar inkomen hebt.

Wanneer we het hebben over hoeveel je overhoudt als zelfstandige, is er iets belangrijk dat je niet mag vergeten: de kosten die je in aftrek hebt gebracht, hoef je niet meer te betalen van het 'besteedbaar inkomen' dat je overhoudt.

5

Sommige kosten moet je maken puur om je beroep te kunnen uitoefenen (bv. wanneer je een ruimte huurt in een groepspraktijk) en deze gaan dus integraal van je inkomsten af zonder dat je er iets bij wilt. Maar andere kosten zou je misschien sowieso maken, denk bijvoorbeeld aan een computer of een auto. Deze kan je als zelfstandige gedeeltelijk als onkosten in aftrek brengen. Die zijn dus al afgetrokken van je inkomsten en moet je niet meer betalen van het "nettoloon" dat je overhoudt.

Stel dat je bijvoorbeeld €1.700 per maand overhoudt (na aftrek kosten, sociale bijdragen en belastingen), vergeet dan niet dat een deel van je autokosten en je nieuwe computer al betaald zijn en je die kosten dus niet meer hoeft te betalen met die €1.700 die je overhoudt.

In de [online cursus FLAZP](#) krijg je een **loonsimulatietool** waarmee je kan simuleren hoeveel je overhoudt. Je kan ook simuleren hoeveel belastingen en sociale bijdragen je zou uitsparen als je een bepaalde kost in aftrek brengt. Super handig!

**Bekijk
cursus
FLAZP**

Hoeveel cliënten moet ik zien om rond te komen?

Een vraag die me vaak gesteld wordt, maar waar geen eenduidig antwoord op bestaat.

Hoeveel cliënten je moet zien, is afhankelijk van veel factoren. Ten eerste: hoeveel geld heb je nodig om rond te komen? Of nog beter: hoeveel wil jij verdienen? Ten tweede hangt het er van af hoeveel kosten je hebt, want hoe meer kosten, hoe minder winst je overhoudt.

Gemiddeld gezien zien psychologen in hoofdberoep zo'n 20-30 cliënten per week. Ik heb zelf een paar jaar lang 20 cliënten per week gezien, maar voor mij begon die caseload na een tijd te zwaar te wegen. Ik ben me de afgelopen jaren ook meer bewust geworden van mijn eigen behoeften en grenzen.

6

Wat zeker ook meespeelt, is dat ik doorheen de jaren steeds diepgaander met mijn cliënten ben beginnen werken. Ik stem me tijdens de sessie empathisch en energetisch af op mijn cliënt. Vaak voel ik letterlijk mee wat zij (nog niet kunnen) voelen. Dat vraagt veel, maar ik zou het niet anders willen, want ik geloof dat ik op deze manier het meest voor mijn cliënten kan betekenen.

Bram Bakker verwoordt dat ook treffend in zijn boek "Oud zeer":

"Toen ik volledig vanuit mijn hoofd werkte vond ik tien cliënten op een dag geen enkel probleem, maar tegenwoordig is drie of vier mensen spreken voor mij al een intense 'werk'-dag."

Je hoort mij niet beweren dat psychologen met een grote caseload niet met hun hart werken. Wel geloof ik dat de manier waarop je werkt en de mate waarin je diepgaand afstemt op je cliënten een rol speelt in hoeveel energie het werk vergt. Daarnaast speelt ook jouw innerlijke dialoog een rol. Ikzelf had (en heb soms nog) een strenge innerlijke criticus die over mijn schouder meekijkt, en ook die kost me veel energie.

Daarnaast speelt ook jouw draagkracht en jouw sensitiviteit een rol. Iedereen is anders, iedereen heeft andere grenzen en behoeften, en dat is helemaal oké. Blijf vooral dicht bij jezelf en doe wat goed voelt voor jou.

Als het voor jou niet fijn werkt met 20-30 cliënten per week, beperk jouw caseload dan tot wat wel fijn voelt. Jouw inkomen kan je op andere manieren aanvullen. Dat kan via een job in loondienst zijn, of dankzij een alternatieve bron van inkomsten als zelfstandige. Als zelfstandig psycholoog kan je bijvoorbeeld online trajecten verkopen of psycho-educatieve lezingen of workshops geven.

Je kan je werk als psycholoog ook combineren met iets totaal anders: juwelen maken en verkopen, yogalessen geven of grafische vormgeving bijvoorbeeld. Het is niet omdat je een diploma psychologie hebt, dat je alleen maar psycholoog hoeft te zijn.

Maar vergeet dan dus niet om jouw btw-hoedanigheid te activeren en check of je al dan niet in aanmerking komt voor de vrijstellingsregeling voor kleine ondernemingen. 😊

Er komt dus best wel wat kijken bij het financiële luik als zelfstandig psycholoog: btw, belastingen, sociale bijdragen, sociale rechten,... En de boekhouding uiteraard.

Als eenmanszaak mag je een vereenvoudigde of enkelvoudige boekhouding voeren. Kort samengevat betekent dat het volgende:

- je houdt bewijsstukken bij van je inkomsten (verkoopfacturen/ontvangstbewijzen)
- je houdt bewijsstukken bij van je uitgaven (facturen en ev. rekeningafschriften)
- je telt je onkosten samen (rekening houdend met % beroepsgebruik, fiscale aftrekbaarheid en afschrijvingen)
- je dient je belastingaangifte in

Hoe je dat in de praktijk allemaal zelf kan doen, leg ik uitgebreid én in duidelijke mensentaal uit in mijn [online cursus](#). Zo spaar jij jaar na jaar de kosten van een boekhouder uit.

Maar ook als je ervoor kiest je boekhouding uit te besteden aan een accountant, is het belangrijk om te weten wat jouw rechten en plichten zijn én om een duidelijk zicht te hebben op jouw cijfers. Want grip op jouw financiële situatie als zelfstandige is essentieel voor mentale rust!

Liefs,

Kim

Kom je me gezellig
volgen op Instagram
en/of Facebook?

